

Els mestres no es rendeixen

Trenta-cinc mestres aporten idees i propostes davant el nou atac contra la immersió.

La trentena de mestres que generosament han decidit d'explicar en aquest dossier què passa a les aules dibuixen una realitat plena de matisos, que cal llegir en profunditat. Totes les respostes són diferents i afegixen alguna cosa que ajuda a entendre què passa. Són com píxels que, tots plegats, fan una imatge alhora desoladora –pel que descriu– i plena d'esperança –pel coratge que se'n desprèn. Són respostes farcides de propostes i d'arguments per a capgirar la situació.

Els mestres no es rendeixen. "Desobeir" és la paraula més repetida d'aquest dossier. Però la desobediència que proposen no és buida, no és d'aparador; sobretot és compromesa, com ho és la feina de cada dia de molts mestres en relació amb el país, amb l'escola i amb les famílies. És una desobediència que exigeix la implicació del govern. Perquè els mestres saben que si aquesta sentència del TSJC es compleix no solament desapareixerà el català de l'escola sinó que la societat s'esberlarà, el país es desfarà. I és a partir d'aquesta descripció real, sentida, observada dia a dia, que denuncien que els governs no hagin fet res per aturar-la.

Tots parlen de realitats diferents, però tots coincideixen que la llengua és fonamental. Gairebé sempre afronten la situació tots sols i sovint sense eines ni recursos. És una realitat molt més crua que no ens podem imaginar. Per això baixar a la concreció, a la realitat de Roquetes, d'Alcàntera de Xúquer, de Perpinyà o de l'Hospitalet de Llobregat és important.

A l'aula els mestres fan allò que ni la societat ni el govern no prioritzen. Mantenen el català a les classes perquè estan convençuts que és la principal eina de cohesió social, una eina imprescindible. I reclamen que els governs del país assumeixin la seva responsabilitat. Què la inspecció

faci la feina, que el català no es deixi a les mans dels mestres, com una cosa voluntària. Expliquen que l'esforç personal que van fer els mestres fa quaranta anys es deixa malmetre i que ells tots sols no poden fer de mur de contenció. Hi ha qui s'inventa fins i tot el mot 'desimmersió' per explicar què passa. Escoltar-los, llegir-los, és una incitació a reaccionar. Com diu una mestra: "Ara cal un no de país."

Olatz de Bilbao: "Cal assenyalar aquest intent perpetu de minorització, de folclorització, de convertir el català en l'anècdota exòtica, entranyable i mig nostàlgica" La Bressola, Perpinyà.

—Quina és la situació actual del català al vostre centre?

—Als vuit centres de la Bressola, escoles associatives de Catalunya Nord, el català és la llengua de vida. El sistema d'immersió aplicat d'ençà de la creació de la primera escola, fa quaranta-cinc anys, permet un ús natural del català entre els mainatges i amb els adults. Amb una majoria aclaparadora de famílies francòfones i un ús social del català minoritari, constantment hem de vetllar i tenir cura d'aquest espai lingüístic que són les escoles —no només les classes, sinó també els patis, els menjadors i les acollides de matí i tarda—, perquè l'aprenentatge del català esdevingui una necessitat inqüestionable. Tota la pedagogia Bressola s'ha desenvolupat a l'entorn de la llengua i totes les persones que hi treballen en són conscients i hi contribueixen. És cert que en arribar a l'etapa secundària ens trobem amb la dificultat afegida de la pressió social i, per això, sobre la taula sempre hi tenim noves accions que ajuden en la dinamització lingüística i l'enfortiment del vincle dels alumnes amb el català. La comunicació amb les famílies també es fa en català, tot i que oferim un acompanyament per a superar dificultats de comprensió, ja sigui oferint classes de català, acompanyant-los en les reunions, o afegint un petit vocabulari traduït en els correus.

—Com creieu que s’ha de reaccionar després del nou cop contra la llengua?

—Potser seria important no reaccionar exclusivament als atacs directes, que n’hi ha, i molts, i ara hem vist el darrer, sinó treure’ns els complexos del damunt, aturar de justificar-nos constantment i treballar en tots els àmbits per revertir la situació del català. Assenyalar aquest intent perpetu de minorització, de folclorització, de convertir el català en l’anècdota exòtica, entranyable i mig nostàlgica i començar a actuar amb normalitat. Són les nostres escoles que han de treballar per l’aprenentatge del català, són els nostres instituts que n’han de garantir una bona competència, són les nostres universitats que n’han d’exigir l’excel·lència, són les nostres institucions que l’han de fer indispensable. Són els nostres mitjans de comunicació que l’han de difondre. Som nosaltres qui l’hem de viure. Res d’allò que passa en el domini lingüístic català no pot eludir el català. Si amb el 100% som on som, amb aquest 75% fa por pensar en on pot anar a parar la llengua. Un d’aquests cops ens hauria de desvetllar.